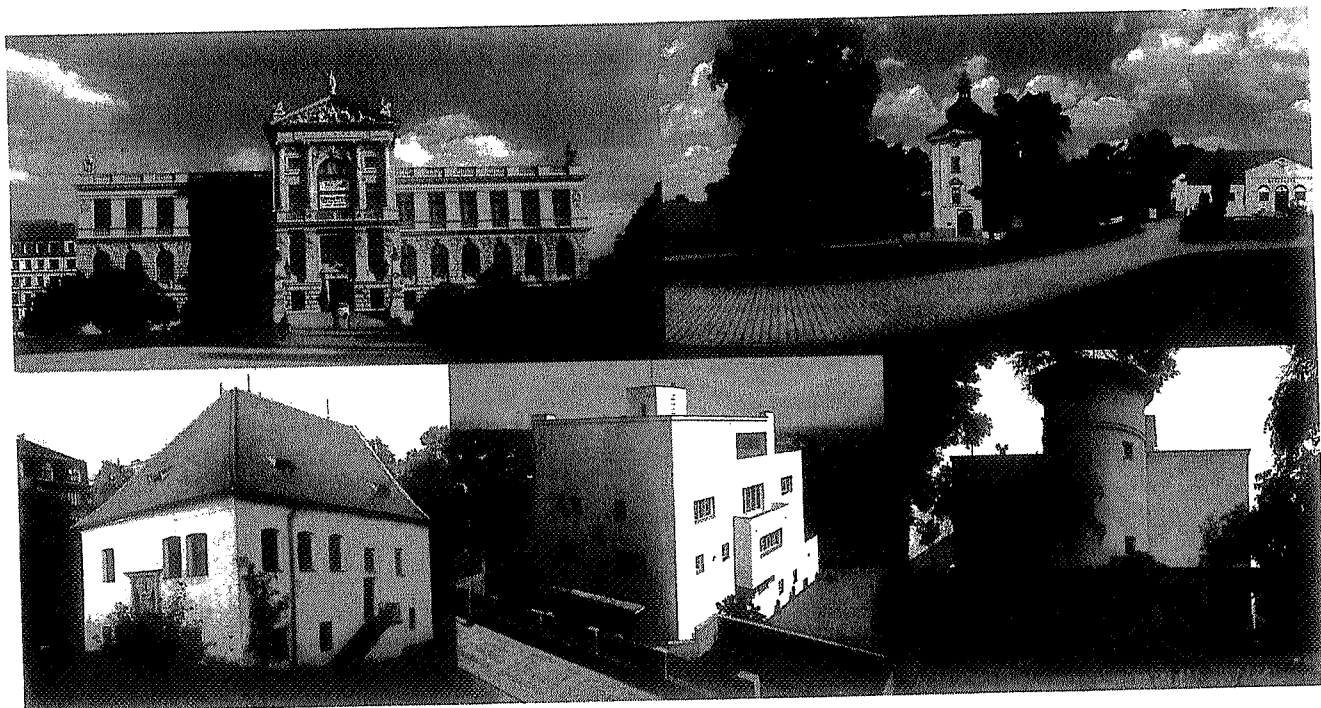

69

Koncepce rozvoje příspěvkové organizace Muzeum hlavního města Prahy na léta 2016–2020

Zpracovala a předkládá: PhDr. Zuzana Strnadová

1. MUZEUM HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY NA KONCI ROKU 2015

Muzeum hlavního města Prahy (dále jen MMP) se v současné době nachází ve stadiu konsolidované kulturní a paměťové instituce. Zaujímá jasně vymezené místo v rámci pražské, české i mezinárodní muzejní sítě. MMP je řádným aktivním členem profesních sdružení na úrovni národní (*Asociace muzeí a galerií ČR*) i mezinárodní (*ICOM – International Committee of Museums při UNESCO*), individuálními členy ICOM jsou i někteří zaměstnanci MMP. Dále je členem sdružení *Iconichouses* a přidruženým členem *Asociace cestovních kancelářů ČR*.

MMP se vyvinulo do své dnešní podoby za téměř 135 let své existence (založeno 3. 10. 1881). MMP veřejnosti tradičně prezentuje pražskou prehistorii a historii, na počátku 21. století přibyla i moderní architektura Prahy a konečně také tradiční lidová kultura pražského regionu. MMP se v poslední době aktivně zapojuje do řady akcí pořádaných ve veřejném prostoru.

Statut MMP jakožto muzea s krajskou působností je dán jeho zřizovací listinou v aktuálním znění, schválenou Zastupitelstvem hl.m.Prahy. MMP rozvíjí svoji činnost v souladu s touto zřizovací listinou a hlavními strategickými dokumenty (zejména kulturní politikou hl.m.Prahy a státní kulturní politikou). Z platných zákonů jsou pro naplňování úkolů muzea důležité zejména zákon č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a 20/1987 Sb. o památkové péči, z hlediska muzea jako příspěvkové organizace hl.m.Prahy pak zákon 250/2000 Sb. a zákon č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze. Důležitými strategickými dokumenty z hlediska dalšího rozvoje muzea jsou *Státní kulturní politika na léta 2015–2020 s výhledem do roku 2025*, *Koncepce rozvoje muzejnictví*, schválená vládou ČR 20.8.2015 a aktualizovaný *Strategický plán hl.m.Prahy*.

Cílem této koncepce je stanovit hlavní strategické cíle, kterých by mělo být do roku 2020 dosaženo. Dále je zhodnocena současná situace MMP v hlavních oblastech jeho činnosti a poté definovány potřebné změny, které by se v těchto oblastech měly uskutečnit.

Základními pilíři a zároveň faktory rozvoje každého muzea, tedy i MMP, jsou jeho sbírky a s nimi související odborná činnost, dále lidé (zaměstnanci i další spolupracovníci), kteří v muzeu pracují a konečně objekty, ve kterých MMP rozvíjí svoji činnost. Z hlediska hodnocení muzea (veřejností i zřizovatelem) jsou hlavními ukazateli nejen hospodaření muzea, ale především jeho prezentace veřejnosti s důrazem na činnost muzea jako veřejnou službu.

2. HLAVNÍ STRATEGICKÉ CÍLE MMP PRO OBDOBÍ 2016–2020

- **Zápis MMP do Národní sítě muzeí a galerií**, jejichž veřejně prospěšné služby budou garantovány veřejnou správou. Zřízení Registru muzeí a galerií je Ministerstvem kultury ČR plánováno právě v uvedeném období. Pro tento zápis bude muset MMP splňovat všechna předepsaná kritéria.
- **Zařazení MMP mezi výzkumné instituce** – nejdéle do roku 2020.
- **Posílení vícezdrojového financování** činnosti muzea.
- **Rozvoj činnosti Studijního a dokumentačního centra památek moderní architektury (SDC Norbertov)** včetně zapojení do ICAM (International Confederation of Architectural Museums)-od roku 2016 dále.
- **Získání nových prostor pro prezentaci sbírek** – domu **U Zlatého prstenu** (expozice Karla IV., Lucemburků a středověké Prahy), **paláce Desfours** (expozice 19. až 21. století prostory pro práci s veřejností, informační centrum MMP a ředitelství MMP, opustili bychom objekt Kožná). Využití **veřejného prostoru** pro prezentaci MMP.
- **Získání prostor pro uložení rozrůstajících se sbírek především stavebně historických prvků, např. části budov původního nádraží Žižkov** (forma otevřeného depozitáře stavebních a architektonických prvků a velkých objektů z archeologických sbírek).
- **Pražské archeologické muzeum na Těšnově** – projekt, o kterém byla již zahájena jednání v roce 2008; příprava projektu byla jedním z hlavních strategických cílů koncepce rozvoje MMP na roky 2009–2014, v průběhu tohoto období však byla jednání ze strany zřizovatele přerušena. V období 2016–2020 by měla být **obnovena jednání se zřizovatelem a zahájena příprava projektu**. V případě nemožnosti získat palác Desfours by budova mohla do sebe zahrnout i vše, co je zamýšleno v něm realizovat.

- **Pražské věže** – příprava (zaměření, potřebné průzkumy a zhotovení projektové dokumentace) a postupná realizace **památkové obnovy** kamenných věží, které má MMP ve své správě. V daném období se jedná především o **Novomlýnskou vodárenskou věž, Prašnou bránu a Staroměstskou mosteckou věž**. Příprava a realizace **stálých expozic** ve všech věžích.
- **Sbírky a odborná činnost** – další rozvoj a podpora **programu Museion** (dokončení verifikace metadat, naplnění databáze obrazovými daty a dalšími dokumenty, řízená smysluplná prezentace sbírek na muzejním webu a dalších k tomu určených portálech).
- **Zajištění bezpečnosti sbírek, objektů, zaměstnanců a návštěvníků** – prostřednictvím koncepčního zajištění dostupnými bezpečnostními systémy; provázání krizového plánu MMP s krizovým plánem hl.m.Prahy.

3. SBÍRKY MMP A ODBORNÁ ČINNOST

Sbírky MMP jsou cíleně shromažďovány od roku 1881, dokumentují historii Prahy od nejstarších dob po současnost, zejména pak každodenní život jejích obyvatel. Prostřednictvím různých forem prezentace pomáhají lidem k poznání vlastní identity a jejich místa a role v současné společnosti. Sbírky jsou odborně zpracovávány, ukládány a následně prezentovány veřejnosti.

Současný stav:

V současné době má MMP ve svých sbírkách téměř **700 tisíc inventárních čísel** (dále jen i.č.), což představuje **přes 1 milion sbírkových předmětů** (pod jedním inventárním číslem mohou být soubory předmětů). Za období předchozích pěti let narostl počet i.č. sbírkových předmětů o 160 tisíc. Sbírky se dělí na sbírku archeologickou, historickou a umělecko-historickou – sbírku Müllerovy vily; takto jsou i zapsány jako podsbírký hlavní sbírky MMP v **Centrální evidenci sbírek Ministerstva kultury ČR**.

Práce se sbírkami probíhá v režimu **zákona 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy** a předpisů souvisejících. V oblasti **zpracování sbírek**, tedy především jejich katalogizace, je využíván **systém MUSEION**, který vznikl a dále se rozvíjí na základě zadání MMP. V souladu s obecným vývojem se rozvíjí i **digitalizace sbírek**, která významně přispívá především k ochraně originálních sbírkových předmětů a také rozvíjí možnosti jejich prezentace. Zásadním počinem uplynulého období byla 3D digitalizace unikátního Langweilova modelu Prahy. Jejím výsledkem je řada výstupů pro odbornou i laickou veřejnost.

Sbírky jsou **ošetřovány, konzervovány i restaurovány** především vlastními zaměstnanci z oddělení konzervace sbírek MMP-jejich dílny jsou umístěny v areálu odborných pracovišť a depozitářů Stodůlky. Díky **optimalizaci využití dílen** a jejich dovybavení v letech 2011 až 2014 je kolektiv odborných pracovníků těchto dílen schopen lépe a efektivněji pečovat o sbírky MMP včetně přípravy předmětů pro expozice a výstavy. Externí restaurátoři byli v posledním roce využíváni již jen pro opravdu specifické zásahy zejména na dílech čistě uměleckého charakteru.

V průběhu uplynulých patnácti let se podařilo splnit úkol **optimálního uložení téměř všech sbírkových předmětů v odpovídajících depozitářích**. Byla zakončena dvě desetiletí trvající cesta neustálého stěhování sbírek z původních dvanácti, vesměs nevyhovujících, depozitářů přes různá provizoria do dvou depozitárních areálů. V areálu odborných pracovišť a depozitářů v pražských Stodůlkách jsou navíc soustředěna téměř všechna pracoviště, která se sbírkám věnují – od pracoven kurátorů sbírek, přes restaurátorské a konzervátorské dílny po fotoatelier a rozvíjející se digitalizační pracoviště. K dispozici je tu odborným pracovníkům i badatelům odborná knihovna.

Akviziční činnost ve sféře **sbírek historických a sbírek moderní architektury** se opírá o každých pět let aktualizovanou Koncepti sbírkotvorné činnosti MMP. Dvakrát ročně zasedá Poradní sbor ředitelky pro sbírkotvornou činnost, složený z předních externích odborníků na jednotlivé sbírky, který odborně hodnotí a doporučuje či nedoporučuje aktuální nabídky, které následně doplňují či obohacují muzejní sbírky. **Archeologické sbírky** se v minulosti rozrůstaly především činností vlastních terénních archeologů provádějících záchranné archeologické výzkumy. Tato činnost byla v MMP před deseti lety výrazně utlumena, muzejní archeologové se věnují zpracování sbírek – toto opatření bylo vyvoláno z důvodů vnitřních velkým množstvím nezpracovaných archeologických nálezů z minula a z důvodů vnějších nově nastavenými zákonnými pravidly získávání archeologických památek (zákona 20/1987 Sb. o památkové péči ve znění novely 1/2005 Sb. o vlastnictví archeologických nálezů). Záchranné archeologické výzkumy v současné době vykonává pouze jeden terénní archeolog se specializací na středověk. Archeologické sbírky se rozrůstají a především se budou rozrůstat velkou měrou. V roce 2012 začalo **přebírání archeologických předmětů od nestátních archeologických institucí**, které vyvíjejí svoji činnost na území hl.m.Prahy (na

základě zákona 20/1987 Sb. o památkové péči ve znění novely 1/2005 Sb. o vlastnictví archeologických nálezů). Počet předmětů k převzetí je odhadován na cca sedm milionů kusů. MMP má pro tyto účely připraveny depozitáře v areálu převážně archeologických depozitářů ve Vojtěchově u Netvořic. Samostatnou kapitolu tvoří **sbírky moderní architektury**, které souvisejí s expozicemi dvou významných památek spravovaných MMP-Müllerovou a Rothmayerovou vilou.

Součástí muzejní práce je v posledních letech i soustředěná dokumentace a prezentace **tradiční lidové kultury**, která se projevuje ve složce akviziční i prezentační.

V uplynulých pěti letech se o něco zlepšila **možnost prezentace bohatého sbírkového fondu** MMP, zejména díky převzetí Zámeckého areálu Ctěníce do správy MMP (stálá expozice „Řemesla v pořádku“, výstavy ze sbírek MMP). Přesto i nadále je ve stálých expozicích a na výstavách prezentováno veřejnosti necelé 1% sbírek a chybí prostory pro stálé expozice dějin Prahy 19.–21. století. Sbírkový fond MMP je odbornými pracovníky muzea prezentován prostřednictvím expozic, výstav i odborných publikací k jednotlivým expozicím či výstavám či sbírkovým celkům i příspěvků do odborných periodik a sborníků.

CÍLOVÝ STAV K 31. 12. 2020:

V souvislosti s plánovaným stanovením **oborových standardů péče o sbírkové fondy** včetně nastavení systému jejich aplikace a kontroly ze strany MK ČR bude třeba nadále rozvíjet kvalitní péči MMP o sbírkové fondy směrem k naplňování těchto standardů. Mezi standardy kromě kvalifikované péče o sbírky včetně zajištění jejich bezpečného uložení bude patřit i důrazná podpora prezentačních aktivit. V nadcházejících pěti letech lze předpokládat **značný nárůst počtu sbírkových předmětů, a to zejména v archeologické sbírce**. Důvodem je pokračování přebírání již nashromážděných nálezů nestátních archeologických institucí, které vyvíjejí svoji činnost na území hl. m. Prahy. Důležitým úkolem bude, v návaznosti na předpokládané schválení nového Památkového zákona, vytvořit **podrobnou konkrétní koncepci přebírání archeologických předmětů**, která je ovšem dána i mírou vstřícnosti předávajících institucí.

Pokud jde o přírůstek ve sbírce historické, lze předpokládat, že bude zhruba stejný jako v uplynulých pěti letech, pro standardní příjem exponátů dosavadní depozitáře MMP postačovat budou, pro **uložení významných architektonických prvků z bořených staveb** ovšem již nastanou problémy. Jednou z perspektivních možností řešení by bylo využití budov Nákladového nádraží Žižkov společně s dalšími městskými (např. GHMP) i státními (např. NTM) kulturními institucemi pro instalaci veřejnosti otevřených depozitářů. **Akviziční činnost** bude nadále probíhat podle aktualizované Sbírkotvorné koncepce MMP, Poradní sbor ředitele bude podle potřeby obměňován.

Sbírka moderní architektury, kterou tvoří sbírka Müllerovy a Rothmayerovy vily, by měla být během roku 2016 umístěna v nově budovaném **Studijním a dokumentačním centru obou vil na Norbertově (Praha 6)**. Toto centrum by se uvažovaném období mělo stát místem, kde se o moderní architekturu bude komunikovat nejen s architekty a památkáři, ale i s laickou veřejností. Budou sdíleny bohaté zkušenosti z památkové obnovy, restaurování a provozování obou vil. Cílem je ukazovat, že moderní architektura je nejen černobílá a funkční, ale především, že je chytrá a hravá; je také světem světla, umění, hudby a lidí v ní i kolem ní.

Odborná práce se sbírkami bude nadále probíhat v intencích zákona 122/2000 Sb. a předpisů souvisejících. Jedním z hlavních úkolů je dokončení inventarizace celé sbírky MMP do roku 2017 (podle zákona 1x za 15 let). Nadále by měl být rozvíjen a podporován **program Museion**, intenzivně by měla pokračovat **2D i 3D digitalizace** sbírkových předmětů a doplňování katalogizačních karet předmětů o obrazové přílohy. To vše přispěje ke **zkvalitnění ochrany sbírkových předmětů** a také umožní následné **publikování** jednotlivých sbírkových celků na webu muzea a dalších k tomu určených webových portálech (e-Sbírky, Europeana). Digitalizace sbírek je cestou k získání širšího a rozmanitějšího obecnstva. V oblasti konzervování a restaurování sbírek se v maximální možné míře zaměříme na jejich preventivní konzervaci.

Důležitým úkolem pro nadcházející období je **získání nových prostor pro prezentaci sbírek MMP veřejnosti**. Skutečnost, že historie Prahy ve stálých expozicích MMP končí z důvodu nedostatku výstavních prostor rokem 1784 a kvalitní a rozsáhlá archeologická sbírka, která se navíc v nastávajícím období několikanásobně zvětší, je prezentována v jediném sále hlavní budovy muzea, ukazuje, že situace nazrála ke změně. Tento problém a způsob jeho řešení je nutné nadále intenzivně komunikovat se zřizovatelem.

Odborná činnost se v MMP uskutečňuje nejen odborným zpracováním sbírek, ale i jejich prezentací odborné i laické veřejnosti. MMP bude pokračovat v **prezentaci sbírek** prostřednictvím expozic a výstav, i vydáváním publikací, které si získaly ve veřejnosti, laické i odborné, velmi dobrý zvuk. Důležitým úkolem bude publikování sbírek prostřednictvím příslušných internetových portálů i formou virtuálních výstav na webu muzea.

V tomto kontextu je třeba se soustředit na prohloubení odbornosti zpracování sbírek. V nadcházejícím období by se **MMP mělo a chtělo zařadit mezi výzkumné instituce**, které v muzejní oblasti představují v současné době většinou státní muzea a galerie; MK ČR ve svých strategických dokumentech deklaruje všestrannou podporu zařazení dalších muzeí mezi výzkumné organizace tak, aby se mohla zapojit do Programu NAKI. Přínosem bude nejen zhodnocení sbírkových fondů na základě jejich hlubšího poznání, významný potenciál pro spolupráci s partnerskými muzejními institucemi i institucemi z akademické sféry, ale i nové možnosti získávání grantů v oblasti vědy a výzkumu.

4. ZAMĚSTNANCI MMP

Zaměstnanci muzea (muzejníci) jsou **aktivním prvkem veškeré činnosti MMP**.

Pro rozvoj muzea je nezbytná **týmová práce** nejen v rámci jednotlivých oddělení, ale i mezi nimi navzájem. Většina zaměstnanců má k muzeu kladný vztah a nevnímá svoji práci v něm jen jako zaměstnání, ale i jako práci, která je naplňuje a uspokojuje a která má smysl v kontextu společenské poptávky po uchování a prezentaci minulosti hlavního města Prahy. Úkolem vedení muzea je **zaměstnance motivovat** především zadáváním smysluplných pracovních úkolů, vytvářením příjemného pracovního prostředí a dobrých pracovních vztahů. Motivace prostřednictvím mzdy, kterou zaměstnanci za svoji práci získávají, je v základu dána platovým zařazením podle zákona (Nařízení vlády) – tedy tzv. tabulkovými platy a dále finančními možnostmi pro přiznání osobního příplatku. MMP má od roku 2003 ze strany zřizovatele stanoven **limit mzdových prostředků**, který pokrývá mzdové tarify a nadtarifní složky (zákonné příplatky, osobní příplatky, příplatky za vedení a mimořádné odměny) ve výši 24 % z celkové částky na platy. Dle finančních možností jsou zaměstnanci motivováni prostřednictvím diferencovaného osobního ohodnocení a mimořádných odměn za mimořádné pracovní výkony.

Zaměstnanci jsou informováni o dění v muzeu i dění mimo ně prostřednictvím porad svých oddělení i na intranetu MMP.

Dlouhodobě je podporováno **další vzdělávání zaměstnanců**, zejména jejich aktivní účast na odborných konferencích. Zaměstnanci jsou vysíláni na odborná školení, či semináře, které jim pomáhají se lépe orientovat v neustále se měnících podmínkách jejich konkrétního oboru včetně měnící se legislativy.

Zvláštní péče je v MMP věnována „**pracovníkům v 1. linii**“, tedy těm, se kterými se setkávají návštěvníci – pokladním, šatnářům a kustodům. Kromě pravidelných schůzek s vedením muzea, komentovaných prohlídek nových expozic a výstav dbáme i na vizuální podobu jejich oblečení, aby byli v jednotlivých objektech návštěvníky jasně identifikovatelní.

Současný stav:

Stav zaměstnanců v MMP se v roce 2013 významně navýšil v souvislosti s převzetím nových objektů do správy a provozu MMP. V současné době činí **122 přepočtených zaměstnanců**, z toho 119,5 v hlavní činnosti a 2,5 v doplňkové činnosti. Kromě toho tu pracuje **mnoho pracovníků na základě dohody o pracovní činnosti či dohody o provedení práce** (135 dohod je na pravidelné činnosti – zejména se jedná o pracovníky provozu památkových objektů – kustody). Dále má MMP ještě řadu externích spolupracovníků (zejména v oblasti odborné činnosti související se sbírkami), kteří s MMP spolupracují na základě smlouvy o dílo. Vlastní zaměstnanci, kteří v muzeu pracují na základě uzavřené pracovní smlouvy, jsou rozdělení do jednotlivých oddělení. Současnou funkční strukturu zaměstnanců MMP považují za optimální.

CÍLOVÝ STAV K 31. 12. 2020:

Pro dané období lze předpokládat **navýšení stavu o několik zaměstnanců** v případě získání nových objektů a prostor, výrazného zvyšování počtu sbírkových předmětů a také navyšující se administrativní zátěže a to jak v odborných odděleních, v oddělení provozně-ekonomickém tak i v oddělení prezentace. I při maximálním využití rozvíjejících se IT technologií je kvalitní lidský prvek ve všech oblastech práce MMP nenahraditelný. Dojde i k **nárůstu pracovníků pracujících v muzeu na dohody**. Nadále je žádoucí **podporovat další vzdělávání zaměstnanců** v zájmu rozvoje muzea i jejich účast v odborných profesních sdruženích tuzemských i zahraničních.

V oblasti **mzdové politiky** by měla být podle finančních možností rozvíjena diferenciací zaměstnanců podle jejich pracovního výkonu.

5. OBJEKTY MUZEA HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Muzeum hlavního města Prahy svoji existenci započalo v budově dnes již neexistujícího bývalého kavárenského pavilonu za zbouranými hradbami města. Nová muzejní budova, postavená podle návrhu arch. Antonína Balšánka, slavnostně otevřená v roce 1900, přestala pro umístění sbírek muzea stačit již před 1. světovou válkou. Antonín Balšánek vytvořil projekt dostavby dalších dvou budov přiléhajících k původní budově, dohromady vytvářejících muzejní náměstí. Bohužel k realizaci návrhu nikdy nedošlo (střídal se války a období krize až definitivní konec této možnosti učinila stavba severojižní magistrály v těsné blízkosti hlavní budovy muzea). V roce 1939 do správy muzea přibyla bývalá Podskalská celnice na Výtoni, v roce 1941 bylo k MMP připojeno tzv. Jírovo archeologické muzeum na Hanspaulce, v období po 2. světové válce přibýly různé objekty, ve kterých byly často v nevyhovujících podmínkách ukládány rozrůstající se muzejní sbírky a které byly v období po roce 1989 navraceny původním majitelům. Po roce 1989 do správy MMP postupně přibývala řada významných pražských památek. Zároveň se podařilo vyřešit i letitý problém nevyhovujícího uložení muzejních sbírkových fondů a roztržštěné práce s nimi vybudováním dvou velkých areálů depozitářů a odborných pracovišť.

Současný stav:

Objekty, které MMP v současné době spravuje lze rozdělit na ty, které jsou zpřístupněny veřejnosti a objekty, které běžně přístupné veřejnosti nejsou.

Všechny budovy, které jsou zpřístupněny návštěvníkům, jsou zapsanými kulturními památkami, některé dokonce národními kulturními památkami a s ohledem na tuto skutečnost je o ně muzeem pečováno včetně koncepce návštěvníckého provozu. V současné době MMP spravuje 16 objektů, ve kterých se nachází celkem 30 budov.

OBJEKTY PŘÍSTUPNÉ VEŘEJNOSTI:

- **Hlavní budova muzea, kulturní památka**, Byla pro potřeby muzea postavena podle návrhu arch. Antonína Balšánka, otevřena je od roku 1900. V současné době jsou v ní **prezentovány stálé expozice o dějinách Prahy od nejstaršího období do roku 1784, unikátní Langweilův model Prahy**; dále jsou zde prostory pro **krátkodobé výstavy, dětské muzeum a archeoherna**; zázemí pro návštěvníky i zaměstnance je minimální a nevyhovující. Od roku 2004 se postupně realizovala dílčí údržba a především generální obnova pláště objektu, včetně přiléhajících zpevněných ploch.
- **Budova bývalé podskalské celnice Na Výtoni, kulturní památka**, je jednou z posledních připomínek zaniklé rázovité čtvrti Podskalí. Objekt užívá muzeum od roku 1939, jeho generální obnova byla realizována v letech 2002 až 2003. 1. patro je využito pro **prezentaci historie Podskalí, voroplavby a paroplavby na Vltavě** – v přízemí se nachází tradiční podskalský hostinec, který je pronajat.
- **Zámecký areál Ctěnice, kulturní památka**, je tvořen několika budovami, rozsáhlým parkem a nádvořím. Tento areál byl muzeu svěřen hl.m.Prahou v roce 2012; byl sice po rekonstrukci, ale muzeum se rozhodlo zde postupně optimalizovat zejména vytápění, sítě a bezpečnostní systémy pro dosažení efektivnějšího provozu. Muzeum zde buduje **centrum řemesel a tradiční lidové kultury**. V roce 2014 byla otevřena **stálá expozice „Řemesla v pořádku“, konají se tu výstavy, řemeslné dílny i živé akce**. Některé části areálu jsou pronajaty (zahradnictví, jezdecká společnost, hotel). Památkově chráněný je i rozsáhlý park, který byl rovněž při obnově areálu zrekonstruován a je ozdobou celého areálu.
- **Pražské věže ve správě MMP**
Komplex sedmi pražských věží byl Muzeu hl.m.Prahy svěřen hl. městem Prahou v roce 2012, šest z věží je přístupných veřejnosti, sedmá prochází v současné době památkovou obnovou.

Petřínská rozhledna, kulturní památka, je nejnavštěvovanějším objektem muzea, jedním z nejatraktivnějších pražských turistických cílů a umísťuje se i v první desítce nejnavštěvovanějších památek ČR. V roce 2014 byla v suterénu stavby otevřena **stálá expozice „Petřín, místo vycházek, rozhledů i dolování“**. Kavárna a prodejna suvenýrů v přízemí jsou pronajaty. Rozhledna byla zrekonstruována v roce 2000, v současné době je ve velmi dobrém technickém stavu. Na objektu probíhá průběžně údržba konstrukce a schodiště. V roce 2015 bylo noční nasvětlení rozhledny technicky zhodnoceno – původní světla byla nahrazena novými LED světly ovládanými počítačem, což umožňuje mnoho variant nasvícení této pražské dominanty

Zrcadlové bludiště na Petříně, kulturní památka, byla původně výstavním pavilonem Klubu českých turistů, který byl přemístěn na Petřín ze Zemské jubilejní výstavy konané v r. 1891 na pražském Výstavišti. Kromě **bludiště se tu nachází**

zrcadlová síň a panoramatický výjev „Boj se Švédy na Karlově mostě“. Stavebně je objekt v dobrém stavu, v současné době se připravuje úprava klimatizace v dioramatu a restaurování obrazu.

Svatomikulášská městská zvonice, kulturní památka, je barokní městskou hláskou s bohatou historií, která bude připomenuta stálou expozicí, jejíž první část bude zpřístupněna v prosinci 2015. Objekt je z hlediska stavebního v dobrém stavu, nicméně je nutné počítat s budoucí údržbou pláště.

Malostranská mostecká věž, národní kulturní památka, Je větší z malostranských věží Karlova mostu. Z hlediska stavebního je v dobrém stavu, v roce 2012 a 2013 byla provedena údržba interiéru včetně krovu. V přízemí se v současné době nově upravuje pokladna a prodejna suvenýrů (původně v části dřevěné vestavby bylo umístěno informační centrum PIS, které v říjnu 2015 ukončilo svoji činnost).

Staroměstská mostecká věž, národní kulturní památka, je jednou z nejkrásnějších evropských gotických věží, kterou podle návrhu Petra Parléře nechal vybudovat Karel IV. Z hlediska stavebního je zatím v uspokojivém stavu, v příštích letech bude nezbytné zajistit obnovu – údržbu pláště objektu.

Prašná brána, národní kulturní památka, otevírající tzv. Královskou cestu, na které se v roce 2013 projevil špatný stavebně-technický stav obvodového zdiva (začaly vypadávat kousky zdiva a staré vysprávky), proto byl celý plášť prohlédnut, kamenné zdivo částečně zakonzervováno a objekt na všech čtyřech stranách zajištěn sítí. V současné době zde probíhá řada průzkumů a v roce 2016 se bude připravovat generální oprava celého pláště, která by měla započít v roce 2017.

Novomlýnská vodárenská věž, kulturní památka, která vzhledem ke špatnému technickému stavu není přístupná veřejnosti. **Muzeum bylo v roce 2014 úspěšně se svojí žádostí o dotaci z tzv. norských fondů – v roce 2015 byla zahájena 1. etapa památkové obnovy věže,** která bude dokončena v dubnu 2017 a hned poté bude zpřístupněna veřejnosti. Na základě smlouvy o pronájmu sídlí v přilehlých prostorách Sbor dobrovolných hasičů Prahy 1.

• **Památky moderní architektury ve správě MMP**

Müllerova vila, národní kulturní památka, byla MMP svěřena ihned po jejím zakoupení hl.m.Prahou v roce 1995. Po náročné památkové obnově byla vila jako **instalovaný objekt** v roce 2000 zpřístupněna veřejnosti. Od počátku ve vile rozvíjí své aktivity **Dokumentační centrum díla A. Loose.** V současné době je vila i dokumentační centrum hojně navštěvováno zájemci o moderní architekturu z tuzemska i zahraničí. Ukázalo se, že prostory vyhrazené dokumentačnímu centru již nepostačují, proto byl v blízkosti Müllerovy vily pronajat objekt na Norbertově, ve kterém v roce 2016 otevřeme nové Studijní a dokumentační centrum památek moderní architektury ve správě Muzea hl.m.Prahy- Müllerovy vily a Rothmayerovy vily

Rothmayerova vila, kulturní památka, je vlastní vilou českého architekta Otto Rothmayera silně inspirovanou dílem Rothmayerova učitele a přítele Josipa Plečnika. Byla rekonstruována v uplynulých letech pod vedením Galerie hl.m.Prahy, MMP byla svěřena do správy v roce 2014. **Po dokončení nezbytných úprav byla 30. září 2015 zpřístupněna veřejnosti jakožto instalovaná památka.**

Norbertov, je objektem v blízkosti Müllerovy vily, který si muzeum pronajalo na konci roku 2014, poté, co se již nějakou dobu ukazovalo, že prostory vyhrazené dokumentačnímu centru v Müllerově vile již nepostačují. Během roku 2015 sloužil nejprve jako zázemí pro přípravu expozice v Rothmayerově vile, jsou zde umístěny depozitáře pro Müllerovu a Rothmayerovu vilu, uloženy putovní výstavy o Müllerově vile. V roce 2016 otevřeme objekt veřejnosti jako nové Studijní a dokumentační centrum památek moderní architektury ve správě Muzea hl.m.Prahy – Müllerovy vily a Rothmayerovy vily.

OBJEKTY, KTERÉ NEJSOU PŘÍSTUPNÉ BĚŽNÉ VEŘEJNOSTI

V současné době je tvoří dva depozitární areály a budova ředitelství MMP.

- **Areál odborných pracovišť a depozitářů muzea ve Stodůlkách.** Areál bývalé továrny Koh-i-noor Hardmuth získalo muzeum jako náhradu za původní převážně depozitární objekty, které byly buď v rámci restitucí navraceny původním majitelům (Loreta, zámek Koloděje nad Lužnicí, barokní statek Dolní Chabry, kostel sv. Šimona a Judy, kostel sv. Kateřiny...) nebo byly ze správy muzea vyjmuty (zámeček Hanspaulka). V areálu byly postupně zrekonstruovány tři budovy pro potřeby uložení sbírek a činnost především oddělení archeologických sbírek, poté byly postaveny dvě nové budovy pro depozitáře historických sbírek, odborná pracoviště oddělení historických sbírek a oddělení restaurování a konzervace sbírek. V současné době je v areálu na úrovni **současných světových standardů uložena většina historických sbírek a výstavně a badatelsky nejvíce využívaná část archeologických sbírek.** Zároveň se tu nacházejí **pracoviště naprostě většiny odborných pracovníků, kteří se sbírkami pracují, včetně odborné knihovny a rozvíjejícího se digitalizač-**

ního pracoviště. Budovy B až E jsou stavebně ve velmi dobrém stavu (budova D byla kolaudována v roce 2000 a budova E v roce 2009), pouze budova A, kterou užívá archeologické oddělení a na které byla provedena pouze nezbytná údržba v roce 1995 v časové nouzi, není v ideálním stavu, ale ze statických důvodů zde není možné provést zásadní rekonstrukci či úpravu.

- **Areál depozitářů Vojtěchov.** Objekt bývalého mlýna, který mělo původně muzeum od roku 1991 pronajato, byl hlavním městem Prahou pro potřeby muzea zakoupen v roce 2002. Původní objekty byly postupně v letech 2004 až 2006 zrekonstruovány, na pozemku bylo nově postaveno lapidárium pro velkou plastiku (2009) a nový depozitární objekt pro uložení archeologických sbírek (2011), v současné době je dokončován rozsáhlý přístavek pro kamenné sbírkové předměty. V současné době se tu nachází **většina archeologických sbírek muzea**, postupně jsou tu ukládány i archeologické nálezy převzaté podle zákona od nestátních archeologických institucí provádějících výzkumy na území hl.m.Prahy. Všechny budovy jsou stavebně ve velmi dobrém stavu, řeší se venkovní protipovodňové zábrany.
- **Ředitelství Muzea hl.m.Prahy, kulturní památka.** Objekt byl muzeu svěřen jako náhrada za zbořenou budovu bývalého kavárenského pavilonu Na Poříčí (v souvislosti se stavbou SJ magistrály v 70. letech 20. stol.), ve které muzeum v roce 1883 otevřelo své první expozice. V současné době se tu nachází ředitelství muzea, oddělení ekonomické, oddělení provozně-technické, oddělení prezentace a malá část oddělení historických a archeologických sbírek. Hlavní město Praha vlastní podíl 153/270, ke kterému je právo hospodaření svěřeno zřizovací listinou Muzea hlavního města Prahy; 117/270 patří soukromým vlastníkům, kteří je získali v restituci. Nájemní smlouvu se spoluvlastníky se muzeu nepodařilo uzavřít, z důvodu nesouhlasu s návrhem výše nájemného. Úhrada za užívání prostor je placena spoluvlastníkům dle aktuálního znaleckého posudku – výše nájemného 1.097.237 Kč/rok. **Spoluvlastníci** si však nárokují částku vyšší – probíhá několik soudních sporů. Řešením tohoto problematického stavu by bylo **zajištění potřebných kancelářských prostor pro ředitelství muzea a výše uvedené útvary v jiném objektu patřícím hlavnímu městu Praha (např. v paláci Desfours)** a prodej ideálního podílu na domě, který patří městu.

CÍLOVÝ STAV K 31. 12. 2020:

Pro toto období je důležitá nejen **řádná péče o svěřené stávající objekty**, které jsou optimálně využívány, ale také potřeba **získání nových objektů pro prezentaci sbírek muzea veřejnosti**. MMP se samozřejmě nemůže rozrůstat donekonečna a získávat stále nové objekty. Mělo by však své bohaté sbírky nejen ukládat v depozitářích, ale také je více prezentovat veřejnosti včetně širokého spektra doprovodných programů.

OBJEKTY STÁVAJÍCÍ:

- **Hlavní budova** – v současné době připravujeme **úpravy vestibulu** tak, aby byl vstřícnější vůči návštěvníkům včetně nového řešení muzejní prodejny, a alespoň částečně bezbariérového přístupu pro zdravotně postižené návštěvníky. Úpravy budou realizovány v roce 2016. V blízké době je potřeba řešit **slavnostní nasvícení objektu a venkovní informační systém**, nejlépe společně s úpravou části ploch zeleně před budovou, které bychom chtěli převzít do správy od MČ Praha 8. Hlavní budovu potřebuje naléhavě **generální rekonstrukci interiéru** včetně rozvodů sítí, vytápění, technologického vybavení a změny využití prostor; prostory by poté byly maximálně využity pro **prezentaci sbírek a odpovídající zázemí pro návštěvníky včetně kavárny a muzejního obchodu a kultivace venkovních prostor**. Generální obnova a rekonstrukci interiéru by bylo ideální zrealizovat poté, co by muzeum získalo a zpřístupnilo veřejnosti nový objekt pro své expozice, tedy pravděpodobně po roce 2020.
- **Kožná – ředitelství** – objekt **by bylo vhodné opustit**. Pokud by byl získán palác Desfours, přestěhovalo by se ředitelství tam; nejdříve v roce 2020), pokud by došlo ke stavbě nové budovy, bylo by vhodné umístit do ní i ředitelství. Pokud nebyla realizována ani jedna z variant, musí vedení MMP společně se zřizovatelem hledat objekt ve vlastnictví hl.města Prahy, kam by mohlo být ředitelství přestěhováno. Vhodné by však bylo mít ředitelství v maximální blízkosti hlavní budovy muzea.
- **Norbertov** – na propojení dvou významných vil (Müllerovy a Rothmayerovy) v roce 2015 naváže v roce 2016 otevření nového **Studijního a dokumentačního centra památek moderní architektury ve správě Muzea hl.m.Prahy**. V oblasti Ořechovky tak vznikne „**architektonický trojúhelník**“, který mj. významně obohatí kulturní nabídku Prahy mimo přetíženo centrum Prahy. V průběhu příštích let bude nutné řešit **definitivní vlastní prostory** pro tento účel, pronájem je na dobu deseti let a finanční prostředky, které nás bude stát pronájem domu, by bylo v budoucnosti vhodné využít pro vlastní objekt.
- **Vojtěchov** – v roce 2016 budou dořešena **protipovodňová opatření**.

- **Zámecký areál Ctěníce – rozvoj areálu jako centra řemesel a tradiční lidové kultury.** Aktivita budou zaměřené na podporu řemesel; centrum pro rodiny s dětmi a seniory. V roce 2016 bude dokončeno **technické zhodnocení areálu** (nové efektivní rozvody sítí, napojení dosud nenapojených budov na plynovod a kanalizaci, výstavba garáže a dořešení skladových prostor). V souvislosti se stavbou golfového areálu mezi Vínou a Kbely by měly být ještě v roce 2016 vybudovány nové bezpečné přístupové cesty pro pěší do areálu. Od roku 2016 bude postupně rekonstruována obvodová zeď areálu (jedná se o 900 bm zdi). Bude provedena realizace originálního **dětského hřiště** v parku místo stávajícího v návaznosti na realizaci venkovní terasy kavárny směrem do parku.

- **Pražské věže** – na základě potřebných průzkumů bude vypracován **plán restaurátorské údržby, postupné obnovy všech věží, které má MMP ve správě. Do roku 2020 budou ve všech věžích realizovány nové stálé expozice.**

Petřínská rozhledna – průběžná údržba kovové konstrukce, dřevěných schodnic a výtahu. V nadcházejících letech je plánována realizace nových úprav zeleně a cest v okolí rozhledny..

Zrcadlové bludiště na Petříně – úprava klimatizace, **restaurování dioramatu.**

Novomlýnská vodárenská věž – v roce 2015 byla zahájena památková obnova věže (která je v havarijním stavu) z grantu z Norských fondů. Do konce dubna 2017 bude dokončena 1. etapa včetně expozice o historii pražských požárů a pražského hasičstva a věž bude moci být otevřena pro veřejnost. Do roku 2020 by měla být dokončena i 2. etapa památkové obnovy věže.

Prašná brána – po dokončení všech potřebných průzkumů a vypracování projektové dokumentace bude realizována **památková obnova věže, resp. pláště – předpoklad od roku 2017.**

Staroměstská mostecká věž – v letech 2015 započaly a v roce 2016 budou pokračovat průzkumy a poté by mělo následovat zpracování projektové dokumentace a dále (nejdříve od roku 2019) **obnova – oprava obvodového pláště.**

Malostranská mostecká věž – v příštích letech bude nezbytné zajistit obnovu – údržbu pláště objektu (nejdříve v letech 2021 až 22).

OBJEKTY NOVÉ:

- **Dům U Zlatého prstenu.** V souvislosti s deklarovaným zájmem zřizovatele důstojně připomenout 700. výročí narození Karla IV. otevřením stálé expozice Karla IV., Lucemburků a středověké Prahy v roce 2016 se v současné době jedná o svěření Domu U zlatého prstenu Muzeu hl.m.Prahy. MMP by zde ve spolupráci s předními odborníky na toto významné období v historii Prahy realizovalo poutavou expozici prezentující nejen významného panovníka a jeho rod, ale i tehdejší podobu vzkvétající metropole včetně života jejích obyvatel. Kromě expozice je zde prostor pro práci lektorů s veřejností, především školní mládeží a rodinami. Jako nosné se jeví propojení s dalšími památkami ve správě MMP (Staroměstská mostecká věž, Malostranská mostecká věž a Prašná brána) nejen propagačně, ale i formou společné vstupenky.
- **Palác Desfours, kulturní památka.** O možnosti získání této budovy, která je ve vlastnictví hl.m.Prahy, je nevyužitá a nachází se v bezprostřední blízkosti hlavní budovy Muzea hl.m.Prahy, jednáme se zástupci hl.m.Prahy již téměř šest let. Získání tohoto objektu by muzeu umožnilo **rozšíření stálé expozice MMP o dějiny Prahy 19.–21.století** (muzeum má z tohoto období bohaté sbírky, pro návštěvníky je to přitažlivé téma); nové prostory pro lektorské oddělení; informační centrum MMP; ředitelství MMP včetně všech pracovišť, která jsou nyní v Kožné ulici (muzeum by mohlo opustit tento problematický objekt). Pokud by se hl.m.Praha rozhodlo využít palác Desfours jinak, bude nutné ve spolupráci s naším zřizovatelem hledat jiný vhodný prostor pro prezentaci bohatých sbírek muzeadokumentujících bohatou historii Prahy dovedenou až do současnosti.
- **Nákladové nádraží Žižkov.** V uplynulých dvou letech byla s vedením MČ Praha 3 i vedením hl.m.Prahy komunikována možnost získání části budov původního nádraží pro **instalaci otevřeného depozitáře stavebních a architektonických prvků a velkých archeologických objektů**, získaných díky velkému stavebnímu boomeru v posledních letech. Veřejnosti přístupná instalace by se mohla stát součástí nového celkového konceptu památkově chráněných budov nádraží jako živého kulturního centra.
- **Pražské archeologické muzeum nebo 2. budova MMP.** Projekt, o kterém byla již zahájena jednání v roce 2008. Původní Pražské archeologické muzeum J. A. Jíry, které sídlilo v zámečku na Hanspaulce, zaniklo společně s odsvěřením tohoto objektu MMP v roce 1993. Jako jedna z možností se jeví možnost zástavby pozemku po bývalém nádraží Těšnov v těsné blízkosti hlavní budovy MMP. Máme k dispozici několik studií studentů Fakulty architektury ČVUT pro realizaci budovy na tomto pozemku. Pro uvedené období připadá v úvahu **jednání o získání parcely po bývalém nádraží Těšnov pro stavbu Pražského archeologického muzea.** V případě, že nebude možné získat palác Desfours, mohla by nová budova na Těšnově zahrnovat jak historické a archeologické expozice, tak i ředitelství muzea.

6. PREZENTACE MMP

Muzea obecně, a tedy i MMP, mohou měnit životy lidí, jsou o lidech a jsou tu pro ně – v tom spočívá i jejich společenská hodnota. Prezentační a komunikační strategii muzea a s ní související konkrétní aktivity považují za nesmírně důležité zejména z hlediska **vnímání MMP veřejností běžnou i odbornou, tuzemskou i zahraniční**. Jejich prostřednictvím **se MMP stává jedním z činitelů, který se podílí na formování a prezentaci kulturní identity Prahy jako místa, kde se setkávaly a prolínaly kultury středoevropského prostoru, Prahy jako znovuprobuzené státní metropole a také města, které se opět nachází v multikulturním kontextu**. V oblasti prezentace se muzeum rozvinulo zejména v posledních třech letech. Za hlavní příčiny této pozitivní tendence považují získání prezentačně zajímavých nových objektů, používání jednotného vizuálního stylu a především zásadní změnu práce oddělení prezentace, které se této důležité činnosti věnuje ve spolupráci s vedením muzea a s kolegy z odborných oddělení.

Současný stav:

Stálé expozice

V historické hlavní budově MMP Na Poříčí jsou instalovány expozice o dějinách Prahy a jejích obyvatel od nejstarších dob do roku 1784 (sjednocení pražských měst) a expozice věnovaná unikátnímu Langweilovu modelu Prahy. V roce 2014 byly repasovány expozice renesance a baroka zejména po stránce grafické, nikoliv obsahové. V roce 2015 je realizováno nové osvětlení expozic **Pravěká Praha a Středověká Praha**.

V budově **bývalé podskalské celnice Na Výtoni** byla v roce 2013 zrušena stálá expozice věnovaná zaniklému Podskalí, voroplavbě a paroplavbě na Vltavě z roku 2003. Připravuje se otevření nové stálé expozice na stejné téma v roce 2016.

Müllerova vila včetně zahrady je instalovanou památkou, v uplynulých letech byla expozice krátkodobě doplňována výtvarnými díly významných umělců z doby 1. republiky.

Rothmayerova vila včetně zahrady je instalovanou památkou.

Zámecký areál Ctěnice je centrem prezentace řemesel a tradiční lidové kultury MMP. V roce 2014 tu byla otevřena stálá expozice „Řemesla v pořádku“ představující část unikátní sbírky pražských cechů.

Pražské věže, které muzeum převzalo do správy v roce 2012 a do provozu na počátku roku 2013, jsou historicky a architektonicky cenné samy o sobě. Jedná se o významné památky našeho hlavního města, které jsou hojně navštěvovány turisty zejména pro své interiéry a krásné vyhlídky na Prahu. Velice pečlivě zvažujeme v jaké podobě do jejich unikátních interiérů instalovat stálé expozice.

V **Zrcadlovém bludišti na Petříně** je umístěno diorama „Boj se Švédy na Karlově mostě“ bratří Liebscherů. V současné době probíhají potřebné průzkumy a jednání s památkáři nezbytné pro zahájení restaurování značně poškozeného výjevu.

Na **Petřínské rozhledně** byla v květnu 2014 otevřena stálá expozice „Petřín, místo vycházek, rozhledů i dolování“.

V **Kamenných věžích** probíhaly a ještě budou probíhat průzkumy, nezbytné nejen pro jejich památkovou údržbu, ale i pro expozice, které v nich budou postupně otevřeny.

Výstavy

MMP realizuje krátkodobé výstavy v objektech vlastních i v objektech spolupracujících institucí, podílí se na řadě společných výstavních projektů v Praze, v České republice i v zahraničí.

Výstavy ve vlastních objektech jsou realizovány podle výstavního plánu, který je zpracován vždy nejméně na nejbližší tři roky a jehož dramaturgie je pečlivě zvažována interní výstavní radou MMP. Pro tyto účely máme k dispozici tři sály v hlavní budově muzea Na Poříčí a dále výstavní prostory v Zámeckém areálu Ctěnice. Zastoupeny jsou především výstavy z vlastních sbírek historických i archeologických; prostor dostávají i výstavy připravené jinými subjekty, které však vždy musí být zaměřeny na historii či současnost Prahy. Realizace tohoto typu výstav musí naplňovat základní muzejní standardy a je financována spolupracujícími subjekty.

Z **výstav realizovaných ve spolupráci s partnery v jejich objektech** je tradiční spolupráce zejména s Archivem hlavního

města Prahy (výstavy v Clam Gallasově paláci) a Galerií hl.m.Prahy (výstavy v domě U Kamenného zvonu a v Trojském zámku).

Výstavy v zahraničí jsou realizovány na základě přímé spolupráce se zahraničními partnery (např. reprízy výstavy „Adolf Loos-dílo v českých zemích“ v Itálii a v Královském institutu architektury v Londýně či výstava „Praha-pevnost v srdci Evropy“ v Historickém muzeu města Soulu v Jižní Koreji) nebo v rámci akcí „Dny Prahy“ v jejich partnerských městech (výstava „Praha panoramatická“ v Soulu, Jeruzalémě, Tbilisi; výstava „Vietnam v Praze“ v Hanoji).

Zápůjčkami se MMP podílí na řadě výstav v tuzemsku i v zahraničí.

Díky novým možnostem začalo MMP realizovat i **virtuální výstavy** na webu muzea a také výstavy ve veřejném prostoru

Publikace

MMP vydává publikace především **k expozicím a výstavám** a dále pak **průvodce** po významných objektech. V posledních letech jsme víceméně upustili od vydávání klasických katalogů výstav, které se po ukončení výstav stávají téměř neprodejnými (výjimkou je katalog k výstavě „Rudolfínská Praha“ a katalog nové stálé expozice pražských cechů „Řemesla v pořádku“). Vydáváme publikace, které se vážou **k významným tématům souvisejícím s pragensistickým zaměřením muzea** (kniha Karlův most vydaná v české a anglické mutaci) i k jednotlivým výstavám, ale svým zpracováním je časově přesahují (např. úspěšný cyklus publikací o pražských čtvrtích, z nichž některé mají již několik dotisků nebo dvojjazyčná publikace „Adolf Loos-Dílo v českých zemích“).

Kromě publikování v různých odborných publikacích a sbornících jiných institucí, vycházejí pravidelně i **sborníky MMP Archaologica pragensia a Historica pragensia**, kde jsou interními i externími autory publikovány příspěvky související s muzeem a pragensistickou tematikou.

Webové stránky a sociální sítě

V dnešní době jsou webové stránky a komunikace prostřednictvím sociálních sítí naprostou samozřejmostí a nezbytností. Tuto skutečnost reflektuje i MMP. V roce 2013 byly spuštěny nové webové stránky www.muzeumprahy.cz, které jsou dále vylepšovány. Tyto webové stránky nově zahrnují i původně samostatné weby Müllerovy vily, Zámeckého areálu Ctěnice a Pražských věží-i tímto způsobem je **posilována identita MMP jako celku**. Kromě informací o aktivitách muzea, objektech a informací pro návštěvníky nám nové stránky umožnily i **realizaci virtuálních výstav** (např. výstava plakátů k 25. výročí 17. listopadu 1989). Uživatelsky vstřícnému webu i čilé komunikaci prostřednictvím sociálních sítí se věnují kolegyně v oddělení prezentace MMP. Uvědomujeme si, že komunikace s návštěvníky přes webové stránky vyžaduje neustálé zlepšování, tudíž práce s webem nikdy nekončí.

Muzejní programy pro veřejnost

MMP v současné nabízí **široké spektrum muzejních programů** zaměřených na **různé cílové skupiny návštěvníků**, které jim přibližují historii Prahy s využitím sbírek, expozic i krátkodobých výstav muzea. Programy, probíhající v době školní výuky i mimo ni, zajišťuje **tým našich muzejních pedagogů**, který je součástí oddělení prezentace MMP. V poslední době se podařilo vytvořit **přes 30 programů pro děti, mládež a rodiny s dětmi z oblasti prehistorie a historie Prahy**, což byly v minulosti poněkud opomíjené cílové skupiny. Kromě muzejních pedagogů se na nich podílejí i **odborní pracovníci** (především z oddělení archeologických sbírek). Tradičně pořádáme řadu především přednáškových **programů pro seniory**. Naše **programy pro handicapované** nově kromě zrakově postižených zahrnují i sluchově postižené-v obou případech spolupracujeme s odborníky pro tuto oblast.

Díky možnostem, které poskytuje Zámecký areál Ctěnice, se rozšířila i nabídka tzv. **živých, zejména víkendových, programů**. Masopust, Dožínky, Slavnost květin, Jablkobraní, Velikonoce, Advent a další se staly oblíbenými a hojně navštěvovanými akcemi. Podpoře řemesel jsou věnovány i **prezentace odborných řemeslných škol** (skláři, kováři, řezbáři...). Ve Ctěnicích i v hlavní budově muzea místní svého oboru předvádějí **tradiční řemesla** spojená obvykle s významnými svátky (zdobení perníčků, kraslic, drátkování...). Již třetím rokem lektorské oddělení MMP pořádalo ve spolupráci s dalšími odbornými odděleními muzea v červenci 2015 **příměstský tábor pro děti** v době letních prázdnin. Tábor se odehrává v Zámeckém areálu Ctěnice.

V Müllerově vile několik let probíhala tvůrčí setkání „Loosovy dílny“, zaměřené na studenty středních a vysokých škol.

Aktivním zapojením návštěvníků do svých programů získává MMP příznivce, kteří se do muzea opakovaně vrací – často i se svými rodinami či přáteli.

Marketing MMP

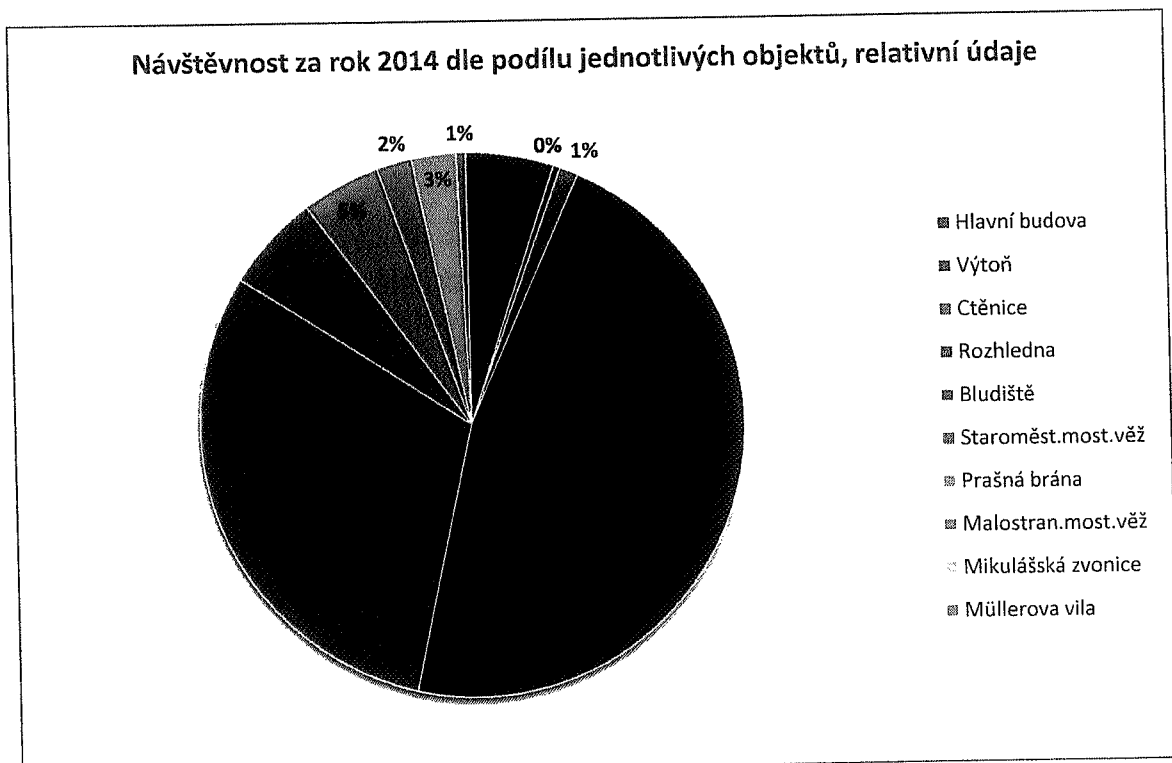
Marketing Muzea hlavního města Prahy se zaměřuje na objekty MMP a dále na jednotlivé výstavy a expozice. K tomu využívá celý marketingový mix včetně začlenění jednorázových akcí (Hrajeme si na Petříně, Den s Máchou apod.) a doprovodných akcí pro školy a rodiny s dětmi. **Výstavy a expozice chápe jako muzejní produkt**, který zvyšuje povědomí o muzeu jako takovém a dále jako výsledek své činnosti určený pro různé **cílové návštěvnické skupiny**. MMP je schopno **přispívat k místním prioritám** a vytvářet partnerství s veřejnou správou a subjekty cestovního ruchu. Společně se získáním Pražských věží do své správy MMP zaměřilo svůj marketingový zájem také na propagaci těchto objektů, a to jak pro tuzemské, tak zahraniční návštěvníky. Ať to je **prezentací na cestovních veletrzích v zahraničí** prostřednictvím uveřejnění inzerce v tiskových materiálech, nebo aktivní účastí na **veletrzích cestovního ruchu v České republice**. Muzeum je již několik let přidruženým členem Asociace cestovních kanceláří ČR. Pravidelná je účast na **Knížním veletrhu v Praze**, kde MMP prezentuje svoji publikační činnost.

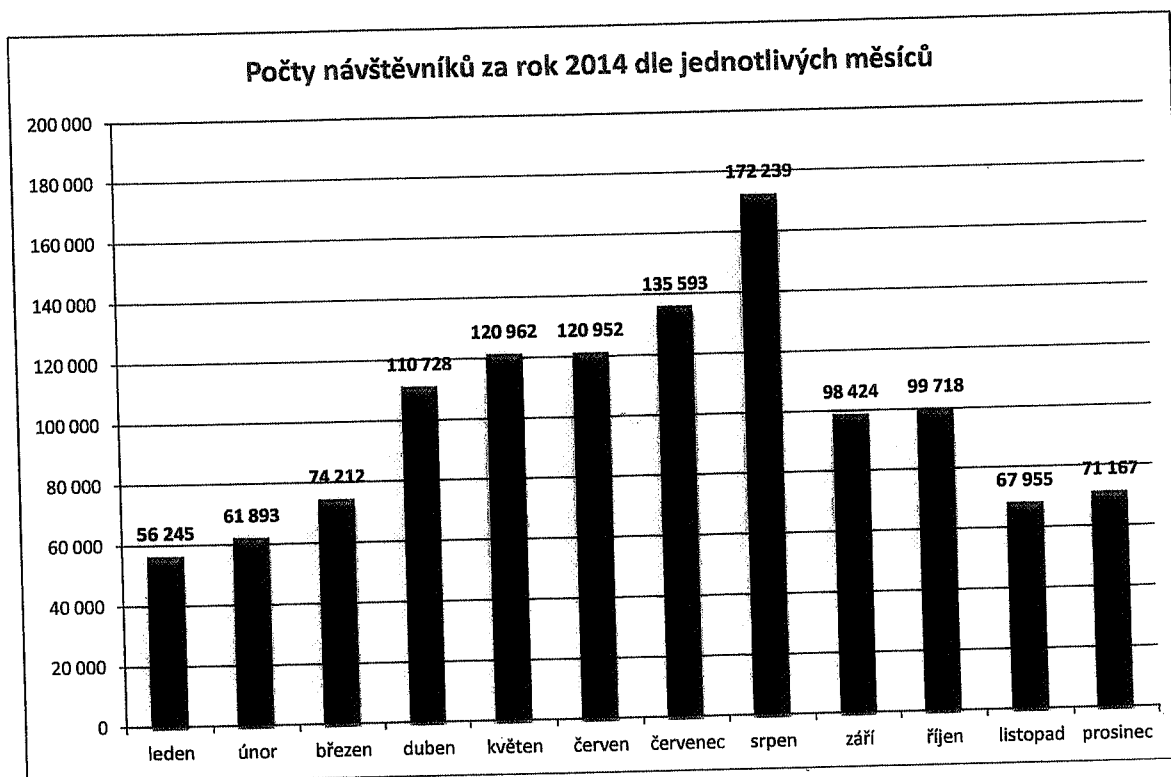
K tomu patří i **suvenýrový program**, tj. výroba vhodných a unikátních upomínkových předmětů, které se vztahují k jednotlivým muzejním objektům, a které si na těchto objektech lze zakoupit. V neposlední řadě se marketing též podílí na postupné tvorbě stálých expozic na Pražských věžích, vedle odborného obsahu je též nutné vzít v patrnost atraktivitu obsahu expozic pro návštěvníky. K marketingovým nástrojům patří i možnost si pořídit **různé varianty vstupného** tak, aby bylo pro návštěvníky výhodné a motivující je k dalším návštěvám objektů MMP.

Návštěvnost

Návštěvnost je jednou z významných a snadno porovnatelných hodnot při srovnávání muzeí.

Prezentace MMP jako celek i její jednotlivé formy významně ovlivňují počet a složení návštěvníků jednotlivých objektů. MMP se zaměřuje nejen na celkové množství návštěvníků, ale zabývá se i jejich strukturou, připravuje programy pro různé **cílové skupiny**. Významným faktorem, ovlivňujícím návštěvnost zejména námi spravovaných pražských věží, je úroveň turistického ruchu v Praze.

CÍLOVÝ STAV K 31. 12. 2020:

Cílem MMP je další rozvinutí prezentace muzea veřejnosti za využití jak stávajících, tak i nových možností, které doba přináší. MMP se nadále bude zapojovat do soutěže Gloria musaealis i nově vyhlášené soutěže Muzeum roku. Maximálně by pro prezentaci nejen MMP, ale muzeí vůbec, měly být využity oslavy Mezinárodního dne muzeí a Dnů evropského kulturního dědictví; pro prezentaci MMP pak významné dny, vztahující se k historii muzea.

Expozice

Před MMP stojí zásadní úkol, který bude řešit ve spolupráci se zřizovatelem – **získat vhodné prostory pro stálé expozice 19.–21. století**, které by mohly být otevřeny v roce 2020. Sbírkové fondy jsou bohaté, návštěvníky toto období velmi zajímá (i proto, že oni a jejich rodiny byli a jsou bezprostřední součástí této historie), ale MMP nemá vhodné prostory pro umístění expozic. Konkrétní možné řešení (získání paláce Desfours) je podrobněji popsáno v oddílu věnovaném objektům MMP. Vzhledem k předpokládanému získání domu U Zlatého prstenu do správy muzea, by se změnilo složení expozic ve stávající hlavní budově muzea, odkud by se expozice středověké Prahy přemístila do domu U zlatého prstenu. Tím by se v hlavní budově uvolnil 1-2 sály pro nové expozice.

V červnu roku 2016 bude otevřena nová stálá expozice v bývalé **Podskalské celnici Na Výtoni**, která bude věnována zaniklé rázovité čtvrti Podskalí a voroplavbě a paroplavbě na Vltavě.

Zrcadlové bludiště na Petříně – bude realizováno restaurování dioramatu „Boj se Švédy na Karlově mostě“ a realizována expozice o zajímavé historii této památky.

Pražské kamenné věže – k 1. 1. 2020 by měly být ve všech kamenných věžích otevřeny nové stálé expozice, které za využití moderní techniky budou věnovány věžím samotným a jejich historické roli.

Svatomikulášská městská zvonice – expozice nazvaná „Custos turris – strážce města“ bude jako celek realizována v roce 2016 a připomene bohatou historii této městské hlásky.

Staroměstská mostecká věž – expozice „Mystérium věže“ bude slavnostně otevřena na jaře roku 2016 při příležitosti 700.výročí narození Karla IV.

Malostranská mostecká věž – expozice věnovaná věži a Karlovu mostu jako dopravní tepně, životu na mostě bude otevřena v roce 2018.

Prašná brána – expozice o historii opevnění Prahy bude otevřena v roce 2019.

Novomlýnská vodárenská věž – stálá expozice věnovaná dějinám pražského hasičstva bude otevřena v dubnu 2017.

Výstavy

Výstavy v období 2016–2020 budou nadále pořádány **v objektech muzea i mimo ně, v ČR i v zahraničí**. Jejich cílem bude především **prezentace sbírek muzea**. V objektech MMP budou výstavy realizovány podle **schváleného výstavního plánu**.

Uskuteční se výstavy k významným výročím (např. k výročí vzniku republiky 2018 v hlavní budově muzea). V hlavní budově jsou naplánovány výstavy pro Pražany i návštěvníky Prahy – např. „Slavné pražské biografy“, „Obchod v Praze“, další z cyklu výstav o pražských čtvrtích (Dejvice a Bubeneč, Břevnov).

Bude pokračovat národní i mezinárodní spolupráce s muzejními institucemi. V roce 2016 MMP představí ve Vilniusu kolekci filmových plakátů, dále bychom chtěli realizovat výměnu výstav s Historickým muzeem města Krakova. Nadále by měla pokračovat i spolupráce s Historickým muzeem města Soulu, kdy bychom si do roku 2020 chtěli vyměnit archeologické výstavy.

V zahraničí budeme v uvedeném období reprízovat výstavu „Adolf Loos – dílo v českých zemích“, o kterou projevil zájem Národní muzeum ve Varšavě.

Kromě výstavy „Praha panoramatická“ můžeme při příležitosti akcí „Dny Prahy“ v partnerských městech našeho hlavního města představit i výstavu „Praha – pevnost v srdci Evropy“.

Budou prezentovány výsledky společných projektů s nemuzejními institucemi (např. se školami, neziskovými organizacemi).

Publikace

Publikační činnost muzea se bude nadále vázat **k muzejním expozicím a výstavám a dále pak k velkým historickým tématům**. Zaměříme se také na našimi i zahraničními návštěvníky žádanou **ikonografii Prahy**.

Novou oblastí se stanou **publikace pro děti o pražské historii**.

Programy pro veřejnost

V hlavní budově muzea, domě U Zlatého prstenu, bývalé Podskalské celnici Na Výtoni a v Zámeckém areálu Ctěnice budou zpracovány nové lektorské i přednáškové cykly, tvořivé dílny, programy se zaměřením nejen na stávající cílové skupiny (senioři, děti a mládež, rodiny s dětmi, handicapovaní), ale i na nové (singles).

Ve Studijním a dokumentačním centru památek moderní architektury Norbertov budou probíhat jak jednorázové akce (přednášky, videoprojekce, hudební a společenské akce, tvůrčí setkání), tak i akce periodické (setkání pamětníků, výroční koncerty, architektonické kroužky pro žáky základních a středních škol...).

Více bychom se ve všech objektech měli zaměřit na **komunitní setkávání v muzeu**.

MMP se svým rozvinutým kvalitním vzdělávacím programem by v budoucnu mohlo být začleněno i do **vzdělávacího systému ČR**.

Web a sociální sítě

Je nanejvýš žádoucí využívat nové možnosti komunikace, které nabízejí jak webové stránky MMP, sociální sítě tak i případné nové fenomény v této oblasti. Proto je nutné **sledovat nové trendy v oblasti sociálních sítí** a udržovat komunikaci s návštěvníky např. prostřednictvím soutěží. Těž je nutné rozvíjet možnosti aktivního se zapojení návštěvníků prostřednictvím muzejního webu, a to rozvíjením **virtuálního prostoru „Moje muzeum“**, kdy návštěvník si sám tvoří svůj obsah.

Budeme pokračovat v realizaci virtuálních výstav na webu. Od konce roku 2015 bude muzeum na webu **prezentovat sbírky jako takové**.

Marketing

V rámci plánování dalšího směřování marketingu MMP a jeho aktivit, bude nutné vzít v potaz aktuální situaci směrem k novým trendům, s ohledem jak na situaci na trhu v rámci konkurenčního prostředí volnočasových aktivit, tak na ekonomickou situaci MMP. V budoucnu chceme více rozvíjet budování PR aktivit i rozšiřovat spolupráci s různými médii (ať veřejnoprávními, tak soukromými). Do dalších let se chceme zaměřit na budování a další rozvíjení našich fundraisingových aktivit a membershipového programu MMP.

Návštěvnost

Všechny stávající i nové formy prezentace MMP budou přispívat ke zvyšování návštěvnosti jednotlivých objektů. Celkový počet návštěvníků našeho muzea bude v období 2015-2020 nadále zásadně ovlivněn vývojem turistického ruchu v Praze.

7. EKONOMIKA MMP

MMP je příspěvkovou organizací hlavního města Prahy. Svoji **hlavní činnost**, která je definována ve zřizovací listině, financuje z neinvestičního příspěvku zřizovatele a z vlastních tržeb. Z neinvestičního příspěvku je financováno **především zajištění řádné péče o sbírkové fondy muzea** podle zákona 122/2000 Sb. a předpisů souvisejících. Podle tohoto zákona je **zřizovatel garantem** této péče a má ji na patřičné úrovni, tedy i finančně zajišťovat.

Dále MMP vykonává **činnost doplňkovou** – podle platné zřizovací listiny. Zvláštní kapitolu tvoří **schválené investiční akce MMP** – tzv. kapitálové, které jsou na základě schváleného, případně upraveného rozpočtu, financovány z investičního rozpočtu hl.m.Prahy a dle možností i z vlastního investičního fondu příspěvkové organizace, tedy MMP.

Snažíme se maximálně využívat možnosti **vícezdrojového financování** získáváním investičních i neinvestičních dotací z různých dotačních programů na úrovni ministerstev, především Ministerstva kultury ČR, i na úrovni mezinárodní (norské fondy). Oddělení prezentace se cíleně věnuje získávání finanční i nefinanční podpory našich prezentačních projektů (**fundraising**).

Cílem hospodaření MMP je dosahovat vyrovnaného rozpočtu v hlavní činnosti a řádně využívat prostředky přidělené v rámci jednotlivých investičních akcí.

Současný stav:

Od roku 2013 se významně **změnil podíl příspěvku zřizovatele a vlastních tržeb v rozpočtu MMP na hlavní činnost**. Zatímco do roku 2012 pokrýval neinvestiční příspěvek zřizovatele cca 88,5 % nákladů na hlavní činnost MMP a 11,5 % bylo pokrýváno z vlastních tržeb (ze vstupného, za prodané zboží, za reprodukční práva), v roce 2013 se situace zcela změnila. V souvislosti s převzetím nových objektů do správy a provozu MMP byl původní příspěvek muzeu snižen o téměř 17 %, přičemž celková suma nákladů hlavní činnosti se více než zdvojnásobila. **Nová struktura rozpočtu je tvořena příspěvkem hl.m.Praha, v roce 2015 konkrétně ve výši 30 % a vlastními tržbami ve výši 70 %**. Vysoký podíl vlastních tržeb je dán především tržbami, získávanými ze vstupného na pražských věžích. Na první pohled lepší finanční situace pro MMP má však svá úskalí. Například hned v prvním roce, kdy byl rozpočet MMP takto postaven, přišla povodeň, v jejímž důsledku byl několik týdnů uzavřen vrch Petřín a několik dní i mostecké věže – a rázem byl problém v plánovaných tržbách. V září 2015 byl na šest měsíců přerušen provoz lanové dráhy na Petřín (od 7. 9. 2015 do 18. 3. 2016) a předpokládán propad v tržbách za celé období je 12 milionů Kč.

MMP spravuje přes 1 milion sbírkových předmětů, jejich počet neustále stoupá. Podle zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy je **garantem** řádné správy sbírek včetně jejich prezentace zřizovatel muzea, v našem případě **hl.m.Praha**. Příspěvek zřizovatele v posledních dvou letech pokrývá pouze základní péči o sbírky-jejich uložení, ošetření a zpracování. Nepokrývá však vůbec jejich prezentaci-všechny expozice, výstavy a další formy prezentace sbírek jsou financovány výhradně z vlastních tržeb muzea.

V uplynulých pěti letech realizovalo MMP několik **investičních akcí (IA)**. Z větších investičních akcí průběžně pokračovala IA 7778 „Rekonstrukce a obnova hlavní budovy muzea a výstavba nové“, IA 4740 „Dostavba budov ve Vojtěchově“ byla dokončena v roce 2011, v letech 2011-12 byla realizována IA 41430 „Rekonstrukce budovy „D“ – depozitář Stodůlky“. Pro odbornou činnost MMP měla naprosto zásadní význam realizace IA 41431 „Pořízení velkokapacitního centrálního digitálního depozitáře“ v roce 2011 a pořízení SW programu na evidenci sbírek Museion v letech 2010-2014, který byl částečně finan-

cován z vlastního IF a částečně z investičního příspěvku. Dále byla se zapojením **prostředků z MK ČR** (získání dotací z programu ISO MK ČR) realizována řada akcí na poli zabezpečení a vybavení objektů MMP.

V oblasti **vícezdrojového financování** se nám v roce 2014 podařilo uspět při získání grantu z tzv. norských fondů ve výši 29 600 tis. Kč na památkovou obnovu Novomlýnské vodárenské věže. V uplynulých pěti letech jsme také získali řadu příspěvků na realizaci našich výstavních projektů.

CÍLOVÝ STAV K 31. 12. 2020:

Na počátku roku 2015 jsem se domnívala, že za předpokladu udržení turistického ruchu na úrovni roku 2014 bude udržena i struktura podílu neinvestičního příspěvku zřizovatele a tržeb MMP v neinvestičním rozpočtu MMP na hlavní činnost 30 % / 70 %. Přerušení provozu lanovky na Petřín tuto situaci změnilo-předpokládám, že snížení tržeb na petřínských objektech (rozhledna a bludiště) bude mezi 20% a 30%. Jednou z příčin poklesu turistického ruchu mohou být i hrozby teroristických útoků v Evropě, které se nemusí vyhnout ani ČR.

Z příspěvku zřizovatele musí být zajištěna řádná péče o sbírkové fondy muzea. K tomu bude využíváno i dotací z dotačních programů MK ČR.

V oblasti prezentace muzea bude věnována pozornost zejména fundraisingu jednotlivých projektů.

Pokud získá MMP palác Desfours, či se u zřizovatele podaří získat potřebnou politickou podporu pro výstavbu nové budovy, lze předpokládat vyšší využití finančních prostředků v rámci IA 7778 „**Rekonstrukce a obnova hlavní budovy a výstavba nové**“, která by se mohla změnit na „**Rekonstrukci a obnovu hlavní budovy a paláce Desfours**“, případně by se rozdělila na dvě samostatné investiční akce. Ve střednědobém výhledu této IA je na roky 2016–2020 předpokládaná celková částka financování z rozpočtu HMP ve výši 600 mil. Kč. Čerpání v jednotlivých letech závisí na termínu převzetí paláce Desfours či rozhodnutí o stavbě nové budovy a finančních možnostech zřizovatele.

Další větší investiční akce budou souviset s případným získáním nových objektů pro potřeby prezentace sbírek MMP (Nákladové nádraží Žižkov, Pražské archeologické muzeum).

8. BEZPEČNOST MMP

Je důležitou oblastí činnosti muzea, jejíž význam roste v poslední době zejména v souvislosti s napětím a teroristickými útoky v Evropě. V nedávné minulosti jsme tuto oblast intenzivně řešili v souvislosti s povodněmi. Jedná se o bezpečnost sbírek, objektů, zaměstnanců i návštěvníků MMP.

Současný stav:

MMP věnuje všestrannému zabezpečení všech objektů, které má svěřeny do správy, velkou pozornost. V maximální míře jsou využívány dostupné zabezpečovací systémy – EZS, EPS, kamerové systémy, zabezpečení významných exponátů v expozicích a výstavách, zabezpečení oken bezpečnostními fóliemi...Ve všech objektech, ve kterých jsou uloženy sbírky, je zajištěna i jejich fyzická ostraha 24 hodin denně. Postupně jsou a budou jednotlivé objekty napojovány na PCO Městské policie hl.m. Prahy a PCO Hasičského záchranného sboru hl.m.Prahy. Pro realizaci potřebných bezpečnostních opatření MMP vyčleňuje jak finance ve vlastním rozpočtu, tak se mu již řadu let daří získávat dotace z programu ISO MK ČR. Od roku 2013 je v MMP i bezpečnostní manažer, který je přímo podřízen ředitelce muzea.

CÍLOVÝ STAV K 31. 12. 2020:

MMP bude pokračovat v zajištění koncepčního a kvalitního zabezpečení všech složek, které je nutné zabezpečit. Kromě modernizace bezpečnostních systémů, bude bezpečně zajištěna i manipulace s klíči prostřednictvím zavedení elektronických úložek klíčů a komplexního zavedení zaměstnaneckých čipových karet k identifikaci a komunikaci s klíčovými systémy.

Důležitým úkolem bude zajistit provázání krizového plánu MMP s krizovým plánem hl.m.Prahy.

9. MUZEUM HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY V ROCE 2020

V roce 2020 bych muzeum ráda viděla jako **nezaměnitelnou svébytnou paměťovou instituci (značka Muzeum hlavního města Prahy)**, která je aktivní součástí sítě pražských kulturních institucí. Muzeum by se mělo stát **výzkumnou institucí**. Institucí, která se v souladu s vývojem moderních muzeí na celém světě výrazně zaměří na prezentaci sbírkových fondů dokumentujících historii města, které patří k nejkrásnějším metropolím světa. Muzeum hlavního města Prahy v roce 2020 **provede Pražany k identifikaci s jejich městem**, vytvoří a poskytne **kvalitní veřejný prostor** pro obyvatele i návštěvníky Prahy, bude zvyšovat **prestíž města** v zahraničí i v České republice, bude **významným ekonomickým faktorem rozvoje města**, stane se důležitou součástí **vzdělávání** jako faktoru společenského rozvoje.

Tato pozice je dosažitelná za předpokladu naplnění strategických cílů stanovených a rozvedených v této koncepci.